

Міністерство освіти і науки України
Подільський державний аграрно-технічний університет
Економічний факультет
Кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААНУ
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Львівський державний університет внутрішніх справ

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТОРГІВЛІ, БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ЗБІРНИК ТЕЗ

**Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції науковців та
здобувачів вищої освіти**

30 листопада 2020 року, Кам'янець-Подільський, Україна

Кам'янець-Подільський
2020

Редакційна колегія:

Іванишин Володимир Васильович, д-р. екон. наук, професор, член-кореспондент НААН України, ректор Подільського державного аграрно-технічного університету

Лупенко Юрій Олексійович, д-р. екон. наук, професор, академік НААН, директор ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААНУ

Вініченко Ігор Іванович, д-р. екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки, Дніпровського державного аграрно-економічного університету

Васильчак Світлана Василівна, д-р. екон. наук, професор кафедри економіки та економічної безпеки Львівського державного університету внутрішніх справ

Ясінецька Ірина Анатоліївна, д-р. екон. наук, професор, проректор з навчальної роботи Подільського державного аграрно-технічного університету

Місюк Микола Васильович, д-р. екон. наук, професор, декан економічного факультету Подільського державного аграрно-технічного університету

Волощук Катерина Богданівна, д-р. екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності Подільського державного аграрно-технічного університету

Стельмащук Антон Михайлович, д-р. екон. наук, професор кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності Подільського державного аграрно-технічного університету

Волощук Юлія Олександрівна, д-р. екон. наук, в.о. професора, директор ННДЗО Подільського державного аграрно-технічного університету

Корженівська Наталія Леонідівна, д-р. екон. наук, доцент, заступник декана економічного факультету з наукової роботи Подільського державного аграрно-технічного університету

Загнітко Лариса Анатоліївна, канд. екон. наук, доцент, завідувач науково-дослідної частини Подільського державного аграрно-технічного університету

Гойсок Лілія Володимирівна, канд. екон. наук, асистент кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ПДАТУ

Добровольська Елла Володимирівна, канд. екон. наук, доцент кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ПДАТУ

Заходим Марина Володимирівна, канд. екон. наук, доцент кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ПДАТУ

Коваль Нонна Василівна, канд. екон. наук, доцент кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ПДАТУ

Печенюк Алла Петрівна, канд. екон. наук, асистент кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ПДАТУ

Федорчук Наталія Вікторівна, канд. екон. наук, доцент кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ПДАТУ

Чорнобай Лариса Михайлівна, канд. екон. наук, доцент кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ПДАТУ

Шевчук Жанна Анатоліївна, канд. іст. наук, доцент кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ПДАТУ

Т 33 «Тенденції та перспективи розвитку економіки, підприємництва, торгівлі, біржової діяльності»: зб. тез Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. науковців та здобувачів вищої освіти (Кам'янець-Подільський, 30 листопада 2020 року). – Кам'янець-Подільський, ПДАТУ, 2020. – 497 с.

Збірник містить наукові доповіді Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції науковців та здобувачів вищої освіти «Тенденції та перспективи розвитку економіки, підприємництва, торгівлі, біржової діяльності» (Кам'янець-Подільський, 30 листопада 2020 року) з актуальних питань економіки, підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, менеджменту, обліку і аудиту, фінансової діяльності тощо.

Відповідальність за зміст і достовірність публікації несуть автори наукових доповідей. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

7. Шевченко І. Україна втратила 65 позицій за індексом екологічної ефективності. URL: <https://blogs.korespondent.net/blog/politics/3935316>.

Капліна А.І.,
канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту та
інформаційних технологій,
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»,
м.Херсон

ШЛЯХИ ДОСЯГНЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ СПП ЗАТ «ЧОРНОБАЇВСЬКЕ»

Проблема конкурентоспроможності нині актуальна як для національної економіки в цілому, так і для господарських первинних утворень – підприємств, організацій. Проте слід зазначити, що питання теорії і практики конкуренції в Україні та в інших пострадянських країнах ще недостатньо досліджені, а розвиток економічної сфери нашої країни свідчить про те, що такий стан має місце ще й через відсутність фундаментальних розробок стосовно конкуренції. Теорія конкуренції виходить з того, що конкурують не країни, а окремі виробники або продавці продукції. Але економічний успіх держави, тобто її конкурентоспроможність, безперечно визначається наявністю в ній конкурентоспроможних галузей і виробників[1].

Питанням розвитку птахопродуктового комплексу присвячені численні праці вітчизняних вчених - Мельник Б.А., Мармуль Л.О, Аверчева Н.О., Ярошенко Ф., Михайлов С. [1, 5,6,7]. І в той же час, деякі питання, що стосуються практичних моментів підвищення конкурентоспроможності виробників продукції птахівництва залишаються нерозкритими.

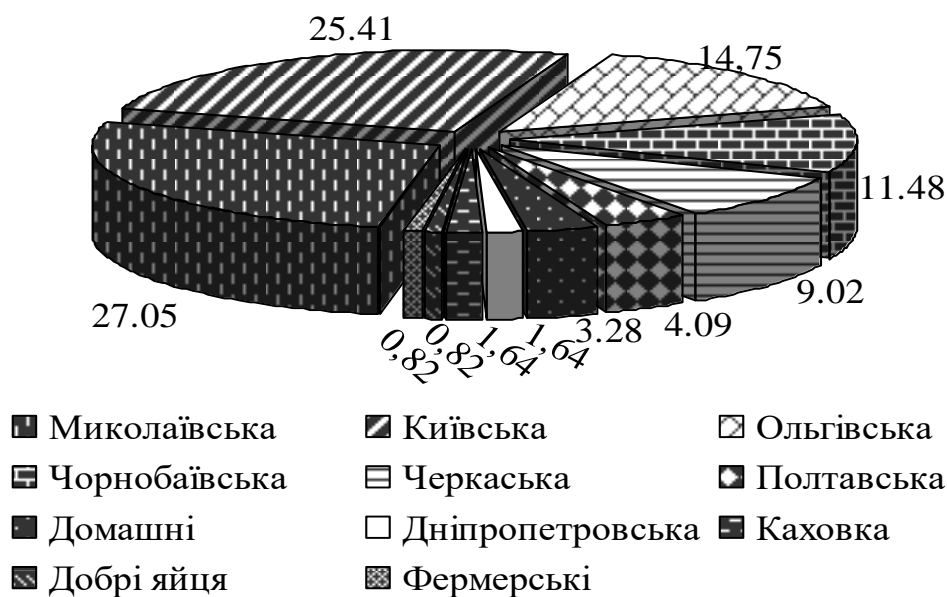
Птахівництво в усьому світі розвивається швидкими темпами і є одним з основних, порівняно недорогих джерел надходження білкових продуктів харчування для населення. Проте український внутрішній ринок тривалий час заповнювався імпортними продуктами птахівництва через те, що власне виробництво (за період економічної кризи) було різко скорочене, особливо у

сільськогосподарських підприємствах. Оцінюючи стан птахівництва України та Херсонської області встановили, що за період з 1990 по 2018 роки скоротилося виробництво яєць на 19,9%, це відбулось за рахунок реформування птахофабрик, економічної і політичної нестабільності. Лідерами з виробництва по Україні є господарства Київської (1087 млн. шт.) та Донецької (900 млн. шт.) областей, по Херсонській області – Бериславський (31,5 млн. шт.) та Каховський (32,2 млн. шт.) райони. Витрати на виробництво однієї тисячі яєць збільшуються з кожним роком, так у 2018 р. в порівнянні з 1996 р. вони зросли майже у 3,5 рази, а з 2017р. – збільшились на 16,5%, це відбулось за рахунок: збільшення цін на корми, електроенергію, нафтопродукти, топливо тощо[4].

Продаж яєць по всіх каналах реалізації зріс на 38,8 % (порівняно з 2017 р.). Зросла питома вага реалізації продукції на ринку через власну торгівельну мережу (50,2%), значного поширення набули бартерні операції між аграрними товаровиробниками та іншими суб'єктами АПК (20%). Філія „Чорнобаївське” розташована у селі Східне Білозерського району Херсонської області. Середньорічна чисельність робітників, зайнятих у с.-г. виробництві зменшилась на 66,05%; виручка від реалізації продукції зменшилась на 73,03; рентабельність підприємства від'ємна (-20,44%) у 2018р.в порівнянні з 2017 р.[3]. Асортимент товарної продукції товариства невеликий, так він складається лише з м'яса птиці (15,82%) та яєць (84,18%). Створюючи ціну на свою продукцію Філія „Чорнобаївське” використовує метод собівартості плюс націнки у розмірі 10-15%, також невід'ємною частиною ціноутворення підприємства є система кількісних знижок, тобто зниження ціни за купівлю великих партій товарів у розмірі 20-35%. Продукція підприємства реалізується на ринках Херсонської, Миколаївської, Запорізької областей та Республіки Крим. Найбільшу частку в реалізації займає однорівневий маркетинговий канал (51,48%) –(табл.1.) У своїй діяльності підприємство застосовує рекламу на телебаченні – Скіфія (3%); в газетах – Наддніпрянська правда, Гривня (23%); на радіо – Таврія (18%); рекламу на транспорті та

рекламу на місці продажу (56%). Економічний ефект від використання реклами на місці продажу дає підприємству найбільш відчутні результати, тобто збільшення обсягу реалізації на 33,3%, а також у газетах – на 22,98%.

Найбільшими конкурентами Філії „Чорнобаївське” є Київська птахофабрика, ПП „Придніпровський” та Співтовариство Каховського та Бериславського районів. Оцінюючи фактори конкурентоспроможності встановили що за обсягами виробництва є лідером Київська птахофабрика (88,93%), за витратами на виробництво однієї тисячі яєць – Філія „Чорнобаївське” – найменші (185,32 грн.), а найбільші витрати у Співтовариства Каховського та Бериславського районів (303,47 грн.); за залишками після реалізації – Філія „Чорнобаївське” (567 тис. шт.) в порівнянні з Київською (31037 тис. шт.).

Рис. 1. Частки птахофабрик на ринку яєць м.Херсона

Розроблено проект нової технології виготовлення м'яса птиці в розібраному вигляді, економічний ефект від якого показує, що починаючи вже з 2020 року підприємство отримає прибуток (2575,1 грн.), а до 2022 році окупить свої витрати, які вклало в цей проект. (172087 грн.).

Таким чином підвищити конкурентні переваги Філії «Чорнобаївське» можливо за умов зниження собівартості продукції шляхом використання

племінної більш продуктивної птиці, використання ефективного сучасного обладнання для утримання птиці. Необхідно підвищити якість продукції шляхом дотримання усіх технологічних норм, використання збалансованих раціонів годівлі. В конкуренції за споживача слід приділити увагу розширенню асортименту, що буде пропонуватися покупцю (птиця в розібраному виді, напівфабрикати, консервна і перероблена продукція).

Таблиця 1

Маркетингові канали розподілу продукції

Найменування та схема каналів розподілення продукції	Найменування фірми-споживача, форма власності	Географічне положення	Найменування продукції	Об'єм реалізації	Собівартість	Прибуток	Частка маркетингових каналів у загальному об'ємі реалізації, %
Канал нульового рівня Виробник - Споживач	Магазин на підприємстві	с. Чорнобаївка	яйця	425631	89382,51	978951	11,42
Однорівневий маркетинговий канал Виробник – Роздрібний торгівець - Споживач	ПП „Сонечко”	м. Херсон, Острів, вул. Патона	яйця	123635	25963.35	284360.5	51,48
	ПП „Гуморьов”	м. Херсон вул. Лавреньова, м.р. Шуменський	яйця	245123	51475.83	563782.9	
	ПП”Гундарь”	м.Херсон Центральний ринок	яйця	500126	105026.5	1150289.8	
	ПП”Контора”	м.Херсон Ринок ХБК	яйця	623659	130968.4	1434415.7	
	ПП”Віндоров”	м.Херсон вул. Комкова	яйця	425698	89396.58	979105.4	
Дворівневий маркетинговий канал Виробник - Оптовий торгівець - Роздрібний торгівець - Споживач	ПП”Лепьохін”	м. Миколаїв	яйця	500365	105076.7	1150839.5	37,1
	ПП”Ватров”	м. Запоріжжя	яйця	425639	89384.19	978969.7	
	ПП”Вайков”	Республіка Крим	яйця	456236	95809.56	1049342.8	

Необхідно прикласти зусилля для створення ТМ «Чорнобаївська птиця»; розширити фірмову торговельну мережу; налагоджувати контакти з посередниками, пропонуючи їм гуртові знижки; активізувати рекламу продукції через місцеві ЗМІ (телеканал «Скіфія», газети «Наддніпрянська правда», «Гривня», радіо «Таврія»), зовнішню рекламу (розміщення рекламних щитів, сіті-лайтів, плакатів в місцях продажу та в межах міста), рекламу на транспорті. Все вище запропоноване дозволить активізувати просування продукції птахівництва Філії «Чорнобаївське» та зміцнить конкурентні позиції підприємства на ринку м. Херсона.

Список використаних джерел

1. Мельник Б.А. Конкуреноспроможність і маркетингові дослідження ринку м'яса птиці в Україні. *Економіка АПК*. 2005. № 9.
2. Міхеєв Є.К. Курсове проектування і виробнича практика в операційному менеджменті та маркетингу. Навчальний посібник. Херсон: РВВ ХДАУ, 2007. с.121.
3. Звіти підприємства за 2017-2019 рр.
4. Статистичний збірник „Тваринництво Херсонщини”. Головне управління статистики у Херсонській області, 2019р.
5. Мармуль Л.О, Аверчева Н.О. Економічна ефективність в галузі птахівництва. *Таврійський науковий вісник*. Херсон. 2000. Випуск 16. С. 142-145.
6. Ярошенко Ф. Птахівництво в Україні: проблеми становлення. *Економіка України*. № 1.Київ. 2003. С.70-74
7. Михайлов С. Маркетинг продукції птахівництва в Україні. *Пропозиція*. 2002. №12. С.106-108.

інформаційні взаємовідносини між працівниками апарату управління та підрозділами, встановлює права, обов'язки і відповідальність менеджерів тощо.

Зв'язки між елементами системи управління, які визначають відповідний тип організаційної системи управління підприємством, поділяють на:

- - лінійні – виникають між підрозділами та керівниками різних рівнів управління і передбачають підпорядкованість одного керівника іншому;
- - функціональні – характеризують взаємодію керівників, які виконують певні функції на різних рівнях управління, проте між ними не існує адміністративного підпорядкування;
- - міжфункціональні – мають місце між підрозділами одного рівня управління.

Основними елементами організаційної структури управління є:

- - склад та структура функцій управління;
- - кількість працівників для реалізації кожної управлінської функції;
- - професійно-кваліфікаційний склад працівників апарату управління;
- - склад самостійних структурних підрозділів;
- - кількість рівнів управління та розподіл працівників між ними;
- - порядок інформаційних зв'язків.

Чим досконалішою є організаційна структура управління, тим ефективніший вплив управління на процес виробництва (надання послуг).

Таким чином, під управлінням підприємством слід розуміти цілеспрямовану діяльність, яка представляє собою сукупність методів, засобів і форм ефективної координації роботи людей (трудових колективів) для досягнення поставлених завдань або визначеної мети (підвищення результативності виробництва, зростання прибутку тощо).

Список використаних джерел

1. Мельник Л. Г. Економіка підприємства. Суми: ВТД «Університетська книга». 2004.
2. Базилевич В. Д. Економічна теорія: Політекономія. 5-вид., стер. К. 2006.
3. ГКУ Глава 7 ПІДПРИЄМСТВО ; Стаття 65. Управління підприємством
4. Шевченко Л. С. Економіка підприємства: навч. посіб. Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». 2011. 208 с.

Наукове видання

**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТОРГІВЛІ,
БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

ЗБІРНИК ТЕЗ

**Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції науковців та
здобувачів вищої освіти**

30 листопада 2020 року, Кам'янець-Подільський, Україна

Редактор _____

Підписано до видання 22.12.20 р
Електронний ресурс. Авт. арк. 487

Видано у Подільському державному аграрно-технічному університеті. 32300,
Кам'янець-Подільський, вул. Шевченка, 13.